

Izhaja trikrat na teden, in sicer v torek, četrtek in soboto ob 4. uri popoldne ter stane po pošti rejmana ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto . . . . . 15 K
 3/4 10
 1/2 5

Posamične številke stanejo 10 vin.

„SOČA“ ima naslednje izredne priloge: Ob novem letu „Kažipot po Goriskem in Gradiščanskem“ in „Kažipot po ljubljani in Kranjskih mestih“, dalje dva krat v letu „Vozni red železnice, parnikov in poštne svez“.

Naročnino sprejema upravništvo v Gosposki ulici, št. 7 I. nadstr. v Goriski Tiskarni. A. Gabršček. Na naročila brez doposlane naročnine se ne oziramo. Oglasi in poslanice se računajo po Petit-vrsnah če tiskano 1-krat 16 v, 2-krat 14 v, 3-krat 12 v vsaka vrsta. Večkrat po dogodbi. Večje črke po prostoru. — Reklame in spisi v uredniškem delu 30 v vrsta. Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

»Vse za narod, svobodo in napredek!« Dr. K. Lavrič.

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadstr. Z urednikom je mogoče govoriti vsak dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dopoldne. Upravništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v I. nadstr. na levo v tiskarni. Naročnino in oglase je plačati loco Gorica. Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu. Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravništvu.

„PRIMOREC“ izhaja neodvisno od „Soče“ vsak petek in stane vsa leto 3 K 20 h ali gl. 1-60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v naših knjigarnah in teh-le tobakarnah: Schwarz v Šolske ul., Jellersitz v Nunski ul., Tör. Leban na tekalšču Jos Verdi, Peter Krebelj v Kapucinski ulici, I. Bajt v kopališčni ulici, I. Matiusi v ulici Formica, I. Hovašnik v Korenski ulici št. 22; v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

»Gor. Tiskarna« A. Gabršček (odgov. J. Fabičič) tiska in zal.

Pravo krščanstvo in naši klerikalci.

I.

„Gorica“ in „Primorski list“ imata zopet kost, katero bosta glodala toliko časa, dokler ne dobita kaj svežjega in izdatnejšega v podkrepitev stare klerikalne trditve, da dela „Soča“ proti sveti katoliški cerkvi.

Klerikalno časopisje je zakričalo že nebrojokrat, da hoče „Soča“ odpraviti sveto vero in uničiti cerkev, ali to nepošteno časopisje se je pri tem tudi nebrojokrat blamiralo; pokazalo se je vselej, da se klerikalci neopravičeno zaletavajo v „Sočo“ ter jej podtikajo nekaj, česar ni pisala, ali pa imajo citati iz nje čisto drug pomen, ako se jim pridenejo še stavki, katere so klerikalci namenoma izpustili, dasi spadajo na vsak način zraven k iztrganemu citatu.

Klerikalci so mojstri v podtikanju in falzificiranju. V „Soči“ dobijo kak sestavek, katerega hočejo izkoristiti v svoje svrhe. Iz takega sestavka poberejo stavke, katere hočejo izriniti proti nam, vse drugo, čeprav bitstveno, pa izpustijo. Imajo pač hudobne namere, katerih bi ne mogli kazati, ako bi citirali k iztrganim stavkom tudi dopolnilo, ki pritiče k njim, in brez katerega bi noben poštenjak ne citiral prejšnjih stavkov...

V naših člankih „Katoliški študenti v Gorici“ so iztaknili klerikalci to-le: „Rustja obsodi s svojimi pajdaši modernizem ter bo poveljeval sedanji katolicizmu. Pa naj ga le poveljuje; gotovo je, da prejalislej odklenka sedanjemu katolicizmu ter da zmaga modernizem“... Zadnji stavek so gospodje klerikalci v „Gorici“ in „Primorskem listu“ debelo podčrtali, češ, glej jo „Sočo“, kako je proti katoliški cerkvi. Naj utaji, če more!

„Soča“ je res pisala tako, kakor gori citirano — toda citat se ne sme ustaviti pri debelo podčrtani besedi „modernizem“, marveč gre še naprej. V dopolnilo se čita dalje

tako le: „Skale se bodo zamajale in iz njih pricvete mogočno na dan pravo krščanstvo“.

A tako! Gejte, tako je pisala „Soča“. Obsodila je pač to, kar sedaj delajo nunci s katolicizmom ter se zavzela za pravo krščanstvo.

Kaj je to, kar uganjajo sedaj po cerkvah in izven cerkva, morda pravo krščanstvo? Kaj je Kristus učil sovraštvo, kakoršno trosijo med ubogo ljudstvo današnji razbrzdani politikujoči nunci? Kaj je Kristus hujskal brata proti bratu, društvo proti društvu, kakor učil naš najvišji pastir na Goriskem? Kaj je Kristus rekel kedaj: Sovražite se med seboj? Ali ni učil On ljubezni do bližnjega, od katere so naši dandanašnji katoliški matadorji tako oddaljeni? Ali je to pravo krščanstvo, če se meša v vsako versko in cerkveno reč farovski posvetno politiko? Ali je sleparjenje in poneumnevanje ljudstva pravo krščanstvo? Koliko vprašanj bi se lahko stavili!...

Za pravo krščanstvo se je zavzela „Soča“, ne pa za odpravo krščanstva. Zato pa mora vsak razsoden človek reči to-le: „Soča“ ima prav, da želi, da odklenka sedanjim divjim razmeram v cerkvi, nekrščanstvu, časom preprirov in sovraštva, ter da zmagajo pravi Kristusovi nauki, polni miru, sprave in ljubezni.

DOPISI.

Iz bouškega okraja.

Iz Bovca. — Resnično, kdor je bral dopis v „Gorici“ 1./VIII. iz Bovca, mora si misliti, da ga je skrpnucalo revše z namenom, da se ne poreče, da si ne upa odgovarjati. Dopisnik v „Sočinih“ dopisih je le odgovarjal poredom „Gorici“. Ako torej ni pravega miselnega reda v odgovoru, je to posledek konfuznosti dopisnika „Gorice“. Torej se sam dopisun tolče po zobeh. „Sočin“ dopisnik vam je toliko resničnih nanizal, da ste jih morali nehote požreti, kaj ne? Teško je pogoltniti take „krofe“. Vi ste čifut, sileč pri oknu v hišo, ako se ga je skozi vrata bacnilo. Seveda vaši backi smejo brati le to, kar jim vi do-

volite. Tudi ta dopis bo brez nog in glave, ker bo odgovarjal vašemu umotvoru.

Bodite resnicoljubni! Vsi zmerni duhovni so bili in so še nasprotniki boja na gospodarskem polju. Obsojali ste začetek boja za „Šolski dom“ in „Centralno posojilnico“. Pokojni knez nadškof Jordan je razumel politiko ter držal v brzdi nemirne elemente. Njegov naslednik pa ne pozna miroljubne taktike, mož je bojevit.

Star je pregovor: „Le v zdravem telesu tiči zdrava duša“. Se li more zahtevati od Soške Mič'ce ali „visokorodnih“ na Čavnu, da imajo še toliko zmožnosti, misliti s svojo lastno glavo, ko tega niti ne smejo. Ljudje, imajoči uglajene sodne pipe, so navadno kratkega spomina, torej se jim ga mora malo osvežiti.

Navaden lump je, kdor more trditi, da so naprednjaki zavratno spletkarili, da bi prišla posojilnica v njih roke. Posojilnico so vstanovili edino naprednjaki, ki pa so hoteli sami imeti v odboru nekaj klerikalcev. Priznati morate, da strankarstva ni poznal zavod. Don Gregorcig in knez nadškof Borgia vam direktno ukazujeta, da morate po celej deželi dobiti posojilnice v svoje roke. Ako to ne gre, pa morate ustanovljati nove. — Pripomočki pa so vam dovoljeni vsakovrstni, tudi najhujšobnejši, da le svoje namen dosežete. Da je bil naš zavod resnično nepristranski, svedočijo lahko vsi duhovni v okraju in še dandanes nimate vzroka, nam tega odrekati.

Torej je to seme razdora res hudičevo, katero sejete s svojim obrekovanjem „božji“ hlapci. Nameni naprednjakov so bili vedno čisti — a vaši so do skrajnosti umazani. Pri nas ni navada, da bi s poleni si iskali pravice, to je vaša priznana in dovoljena navada. Vera prepoveduje uboj, vi pa s slastjo dan za dnevom ubijate neljube vam osebe.

Italijan pravi, da duhovnik nikdar ne odpusti. Pred leti je vaša strast tako daleč segala, da niste hoteli sodelovati pri cepljenju kozic z zdravnikom Kraigherjem, ker ni moglo glavarstvo vstreti zahtevi vse duhovščine v okraju, da bi se bilo zdravnika „ubilo“. Pa taka hlapčevska ponižnost, s kakoršno ste to zahtevali!!

Torej, zakaj se je ustanovila nova farovška posojilnica, smo povedali — ne iz potrebe, temveč na povelje in celo proti volji ljudstva.

Zdražbar se je v svojo posojilnico tako zaljubil, da vidi le njo samo za Reifeisnovko, kakor bi vse dosedanje ne bile istega sistema — revček! Mari stori to, če je delež po 2 ali 4 krone, ali sme imeti ud jeden ali dva deleža — da ni zavod Reifeisnovskega sistema? Drugače bi vam vlada ne bila dovolila dotičnih olajšav. Pelje li le jedna pot v Rim? Hinavcem je dobro znano, da so imeli skoro vse dosedanje posojilnice v pravihli točko, da so udje imeli lahko več deležev in glasov, torej ni to iznajdba naše posojilnice.

Da bi bili pa vi ustanovili svojo hranilnico za blagor ljudstva, je presmela trditev, ko je vendar ves svet uverjen, da je duhovščina od početka srednjega veka le trla, tlačila in morila ljudstvo ter svoje ogromno promoženje naslijem grabila. To nam svedočijo še den na dan strašne krivice, ki se gode naši narodnosti od vlade, za katero gorijo naši klerikalci, kajti ljudstvo morejo tlačiti le še s tako vlado. Vi volkovi, vi bi bili prijatelji ljudstva, ki niti križa ne storite brezplačno, ki beraču že naprej zagrenite dar malega vinarja.

Ako deluje posojilnica s 1/2%, je to minimum. K temu pa ste bili vi siljeni, ker drugače bi ne bili dobili vlog. Torej ste prisilili sebe in okrajno posojilnico, da je morala zvišati obresti vlogam. Tega torej niste storili prostovoljno in ljudstvu na ljubo, kajti da bi se iz čitega namena popolnoma odrekli vsakemu dobičku, obesite svojim backom na nos.

Lažete dalje, da le klerikalci skrbé za pravi na predek naroda. No, to naj vam tepci verujejo. Najbolj zaostale dežele in države so gotovo klerikalne. Nekdanja papeževa država nam je najbolj dokaz za to trditev. 15 stoletji ste podivjali ljudstva in jih tlačili v napredku, dokler ni francoska revolucija strla vam okove. Kjer klerikalstvo cvete, tam ljudstvo podivja, to nam priča vsakdanje življenje.

Dvajset let pozneje.

Nadaljevanje

„Treh mušketirjev“.

Francoski spisal:

ALEXANDRE DUMAS.

(Dalje.)

— To pomenja zanj čast, da je rešil kralja! vsklikne Winter.

Kralj pogleda solznih oči svojega starega prijatelja, si odveže red svetega duha, ki ga je nosil, da izkaže čast Francozoma, ki sta ga spremljala, ter ga obesi Winterju okoli vratu; ta vsprejme kleče ta strašni dokaz prijateljstva in zaupanja svojega vladarja.

— Prav je tako, pravi Athos, on mu služi dalje nego midva.

Kralj, ki je čul te besede, se obrne proti prijateljema solznih oči ter pravi:

— Gospoda, čakajta trenutek, tudi vama imam dati vsakemu svoj red.

Nato stopi k omari, kjer je imel zaklenjene svoje lastne redove, ter vzame iz nje dva reda »podveze«.

— Ta redova ne moreta biti za naju, pravi Athos.

— In zakaj ne, gospod? vpraša Karl.

— To so skoro kraljevski redovi, in midva sva samo priprosta plemiča.

— Preiščita mi vse prestole sveta, pravi kralj, in najdita mi plemenitejših src nego sta vajini! Ne, ne,

vidva si delata krivico, gospoda, a jaz jo hočem popraviti. Poklekните, grof.

Athos poklekne, kralj mu ovije trak od leve proti desni, kakor navadno, dvigne svoj meč in namesto običajnih besed: Povzdigujem vas vitezom, bodite hrabri, zvesti in pošteni, mu pravi:

— Hrabri ste, zvesti in pošteni; povzdigujem vas vitezom, gospod grof.

Nato se obrne k Aramisu, rekoč:

— Sedaj poklekните vi, gospod vitez.

In isti obred se ponovi z istimi besedami, dočim odloži Winter s pomočjo ščitonoscev svoj bakreni oklep, da bi ga sovražnik lažje zamenjal s kraljem.

Ko je bil kralj tudi v Aramisom gotov, objame njega in Athosa.

— Sir, pravi Winter, ki je v svoji veliki udanosti našel zopet vso svojo moč in ves svoj pogum, sir, pripravljene smo.

Kralj pogleda tri plemiče, rekoč:

— Torej moramo bežati?

— Bežati skozi sovražno vojsko, sir, pravi Athos, to imenujejo po celem svetu napadati, ne bežati.

— Umrem torej z mečem v roki, pravi Karl. Gospod grof, gospod vitez, če bom še sedaj kralj...

— Sir, počastili se naju že bolj nego se je spodobilo za navadna plemiča; hvaležnost je torej na najini strani. Toda ne izgublajmo časa, zakaj preveč smo ga že izgubili.

Kralj stisne še zadnjikrat vsem trem roko, zamenja svoj klobuk z Winterjevimi ter odide.

Winterjev polk se je bil razvrstil na majhni pla-

njavici, odkoder je bilo videti po taboru; kralj je krenil v spremstvu treh plemičev proti tej planjavi.

Slednjič se je vzbudil škotski tabor, kakor je bilo videti; moške so prihajali iz šotorov ter se postavljali na svoja mesta, kakor za boj.

— Glejte, pravi kralj, morda se kesajo in so pripravljene oditi z nami.

— Dobro, pravi kralj; kaj hočemo storiti?

— Poglejmo sovražno vojsko, pravi Athos.

Oči male četice se v trenutku upro proti oni črti, ki so jo bili smatrali v jutranjem polmraku za meglo in ki so jo prvi solnčni žarki pokazali kot vojsko, postavljeno v bojni red. Zrak je bil čist in svetel, kakor navadno ob tej zgodnji uri. Razločiti je bilo natančno posamezne polke, prapore in celo barvo uniform in konj.

Tedaj se je prikazal na nizkem gričku, nekoliko pred sovražno fronto, majhen, zalit, debel človek; okoli njega je stalo nekaj častnikov. Nastavil je daljnogled proti četici, med katero se je nahajal Karl.

— Ali pozna ta človek osebno Vaše Veličanstvo? vpraša Aramis.

Karl se nasmehne rekoč:

— Ta človek je Cromvell.

— Potem pa potisnite klobuk na čelo, sir, da ne opazi prevare.

— Ah, pravi Athos, preveč časa smo izgubili.

— Dajte torej povelje, pravi kralj, in pojdimo!

— Ali daste vi povelje, sir? vpraša Athos.

— Ne, temveč vas imenujem vrhovnim generalom, pravi kralj.

Naš revček na telesu in duši trdi tako smelo, da je njih posojilnica že ob rojstvu celemu okraju veliko dobroto storila! „Za počt“. — Je li posojilnica varna, odvisno je od tega, kake ude ima in koliko in v kakšnih rokah tiči vodstvo. — Duhovni imajo svoje prihranke naložene po drugih večjih posojilnicah in svojih krvavo zasluženih grošev ne pošiljajo po pošti, temveč jih sami parkrat na leto tjakaj nesó, da se doma ne izve. V slučaju poraza domačih zadrug, kakoršni so bili zaporedoma na Kranjskem, duhovni take kapitale lahko utaje! Zgledov ne manjka. Napovedujejo se še drugi porazi.

Kako da molčiš, dopisun, o brošuri Godčevi, o delavskem ministerstvu itd. Lejte, lejte, kako se babšče napihuje; misli si, da je v semenišču požrlo vso učenost. Da je nadutost in ošabnost iskati le pri enacih možeh, kakoršen je dopisun „Gorice“, je umljivo.

Da bi bili ljudje naše vesti in značaja nevoščljivi vašemu tajniku — nikakor, le pomilujemo ga po pogovoru: „Kmet na lovu, polje v plevlu“. — Gostilničar, kmet, mlekar, agent, tajnik po vrsti bil je vaš varovanec — „sto meštirjev“. Občina razpisuje tajniško mesto — ugriznite!

Dopisnik je slednjit vso svojo učenost izlil v zadnji odstavek, katerega more le od sv. duha navdihnjeni umeti, katerega mi navadni zemljani ne moremo doseči s — svojim maloumom. — „Konec venča tvoj nestvor“.

Iz tolminskega okraja.

Tolmin, 10. avgusta. Pretekli teden je imelo tukajšno „Rokodelsko bralno društvo“ izredni občni zbor v svrhu, da si izvoli novega predsednika, ker se dosedanji društveni predsednik c. kr. okrajni gozdar gospod Au-Komel preseli v Gorico. Gospod A. Komel je vodil društvo tako vzorno, da se je isto pod njegovim spretnim vodstvom razvilo do sedanje popolnosti, za kar mu bodi na tem mestu izrečena najiskrenejša zahvala. Goriški Slovenci dobé v njem novega izvrstnega delavca na narodnem polju.

Novim predsednikom je bil izvoljen g. nadučitelj Fran Kašca.

Naš klerikalni poštar Lah hoče povsod imponirati. Ko so se ga na Kranjskem nasitili, je prišel v Tolmin ter spóčetka zahajal le v družbo tukajšnje elite.

Pozneje se je milostno spustil tudi v družbo tržanov, najbrže, ker se je elita naveličala njegove „duhovitosti“. In zdaj hodi od krčme do krčme in razvija svoja klerikalna načela in prodaja svojo modrost, koje pa noče nihče kupiti. Ako mu kateri izmed tržanov pove kako primerno v brk, gre poštarček tožit, a pri obravnavi mu dotični toženec pove, da se je poštarček pozabil tožiti tiste tržane, ki so ga ob mnogih prilikah počeštili z raznimi častnimi naslovi. V družbi je bil ta klerikalni petelin mnogokrat tako siten in pripetilo se je že, da so se bliskale steklenice in švigale stolice nad njegovo duhovito klerikalno glavo. Sedaj se tržani sploh ogibljejo njegove družbe, ker ne marajo več

poslušati njegovih prismođarij. Zato pa hoče naš poštarček drugače imponirati; postal je veleturist. Pred enim tednom je šel na Črno-prst, od koder so ga pa morali med dvema palicama prepeljati v Nemškirot, ker so se mu v neki neznatni strmini jele tresti hlačice. Sicer pa kdor se hoče prepričati o poštarjevi turistiški spretnosti, naj pogleda v spominsko knjigo na Krnu.

Iz goriške okolice.

Iz Vrtojbe. — (Naznanilo Vrtojbtanom in Bukovčanom o debelem deblu in debelem vrhu potem pa o malih vejicah in o ubogem listjecu).

— Sveti evangelij pravi namreč, da drevo, ki ne rodi sadu, bo posekano in v ogenj vrženo. Tako je hotel tudi naš gospodar po besedah sv. evangelija ravnati. Ali v svoji veliki usmiljenosti je prizanesel še za eno leto, seveda radi nekaterih čvrstih vejic. Toda sedaj jo gospodar drugače osukne, da bo kar drevo z „debelim vrhom“ vred in z vsemi vejicami dol djal, kar bo za rabo, lepo ven izbere, drugo pa vse zažge. Oh, ubogo listjece! — kako huda nam preti, ker kruta zima k nam hiti, pa le v Boga zaupajmo. On namreč pravi, da kdor se povišuje, bo ponižan. Lahko pride to tega, da „veliki vrh z deblom vred“ prav kmalu vsahne. Ubogo listjece pa ostane. Ko se po zemlji vali, semtertja kakšno seme dobi in potem stoteran sad obrodi.

Torej pozor, vse listje in listjece, da ne boš drugo pomlad tako nesrečno kot jaz, ko sem bil tako na nesrečnem deblu, da me je vihar tako tolkel, da že zdaj na zemlji ležim, ko bi moral še tri mesece na drevesu ostati.

Vpijoče listjece.

Iz Bilj. — Dne 20. septembra 1908. bode velika veselica N. D. O. v Biljah z obširnimi programom. — Prosi se bratska društva, da bi se isti dan upošteval. — V slučaju slabega vremena se precese veselica na 27. septembra t. l. — Odbor.

Iz ajdovskega okraja.

Iz Sv. Križa. — V zadnjem dopisu sem obljubil, da bom poročal, kako bo z veselico „Bralnega društva“, katerega udje žele, da bo društvo zapustilo dosedanjo pot dremanja. Večina društvenikov, med temi več novih udov, je zahtevalo, da naj se skliče za dan 15. t. m. izredni občni zbor z dnevnim redom: 1. Prireditve veselice skupaj z „Meščansko stražo“, ki je že določila svojo plesno veselico; 2. Pristop „Bralnega društva“ k „Zvezi narodnih društev na Goriškem“.

Nazanjam veselo novico, da se je udeležila izrednega občnega zbora nadpolovična večina udov, in da ste bili obe točki sprejeti soglasno. Veselica bode dne 15. septembra.

Društvo šteje zdaj nad 30 udov, a upa se, da mu pristopijo še mnogi drugi.

Bratska društva v „Zvezi narodnih društev na Goriškem“ naj uvažujejo prvo našo veselico po prepору dne 13. septembra.

Družba sv. Cirila in Metoda.

Za družbo sv. Cirila in Metoda so darovali Podčavrnari županije Kamnje, zbrani dne 16. avg. pri Rebku, K 21'60.

Glavna skupščina družbe sv. Cirila in Metoda je določena na dan 13. septembra t. l. v Ptuj. Pozivljemo vse podružnice, ki še tega doslej niso storile, da skličejo nemudoma občne zbere, volijo odbor in imenujejo delegate, ki jih bodo zastopali na glavni skupščini. Ako kaka podružnica tega ne stori o pravem času, nima na glavni skupščini glasovalne pravice. Nahajajo se tudi podružnice, ki sicer vzorno delujejo in družbo gmotno podpirajo, ne morejo pa se odločiti, da bi imele občni zbor in volile odbor. Prosimo točnosti tudi s te strani, da moremo javnosti izkazati družbino stanje. Prosimo tudi, da se naznani vodstvu število podružničnih članov: pokroviteljev, ustanovnikov, letnikov in podpornikov. Čim večja jasnost in točnost iz podružnice, tem večja iz naše centrale.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani, 17. avgusta 1908.

Senekovič, prvomestnik, l. r.

Domače vesti.

Cesarjev rojstni dan. — Današnji cesarjev rojstni dan se je obhajal v Gorici kakor navadno. Zjutraj zgodaj je svirala vojaška godba po mestu, dopoldne je bila vojaška maša na Rojicah, ob 10. pa v Stolni cerkvi maša, katero je bral nadškof in knez ter katere so se udeležili razni dostojanstveniki. — Sinoči sta svirali po mestu mestna in vojaška godba. Slednja je odšla s Travnika proti Gosposki ulici, ko se je prikazala iz Raštela mestna, ki se je vstavila pred glavarstvom ter zasvirala prav precizno — avstrijsko himno. Na balkonu se je prikazal dvorni svetnik grof Attems.

Na Rojicah se je bilo nabralo pri vojaški maši izredno mnogo občinstva. Vojaštvo je streljalo s puškami in kanonami; na koncu je bilo defiliranje. Dvema stotnikoma 47. pešp. je pripel poveljnik na prsi na Travniku pred odhodom na Rojice enemu križec, drugemu kolajno za zvesto, dolgoletno službovanje.

Zjutraj na vse zgodaj smo čuli 24 strel iz kanon, drugih 24 pa popoldne ob 1 1/2.

Akad. ter. društvo „Adrija“ opozarja ponovno na svoj redni občni zbor v petek 21. t. m. ob 9. predp. in na manifestacijo ob 2. pop. pri „Jelenu“. Na manifestacijskem zborovanju govori starešina g. dr. Puc o „Klerikalizmu na Slovenskem“, tov. predsednik Bobič o „Katoliško-klerikalnem svetovnem naziranju in svobodomiselstvu“ in tov. podpredsednik Brelih o „Goriškem dijaštvu“.

V prvi vrsti so poklicani tov. redni člani, da store svojo dolžnost in se udeležijo zborovanja. Vedeti morajo, da so oni, ki reprezentirajo „Adrijo“ in z njo organizirano protiklerikalno dijaštvo na Goriškem, ki naj nasproti ta dan zborujočemu klerikalnemu dijaštvu iz cele Slovenske odločno zavzame svoje stališče in javno pokaže svoje smotre, svojo moč v idejah in številu. Le če bo vsak na svojem mestu, se doseže namen,

ki je vodil „Adrijo“ pri sklicanju občnega zbora. Namreč namen, pokazati, da smo na Goriškem na svojih tleh in v pretežni večini. Neodpušljiva bi bila malomarnost, vsled katere bi kak član izostal.

Odbor „Adrije“ je mnenja, da je tudi dolžnost gg. starešin in podpornih članov, da pridejo ta dan med. nas. Kajti če so oni društvu tudi člani, je naraven zaključek, da kot taki hočejo društvo podpirati in ga tudi ob tej priliki podpreti.

Namen zborovanja „Adrije“, namreč prešteti vrste svobodomiselnega goriškega dijaštva, zahteva nadalje od tov. protiklerikalnih nečlanov, da se dne 21. t. m. zberejo z nami v znak, da soglašajo z našo akcijo. —

Dalje je odbor prepričan, da se tov. enakomisleči abiturijente ta dan strnejo z nami in s svojim pristopom k društvu okrepe naše vrste, ko je okrepjenje posebno važno v teh časih, v katerih stopa boj svobodnega napredka z reakcionarstvom klerikalizma v vedno bolj odločilen stadij. Le v trdno vrsto organizirano dijaštvo bo moglo vspešno nele odbiti napade, ampak tudi agresivno nastopiti.

Končno vabi „Adrija“ vse protiklerikalno razumništvo, ki se ne boji odkritega nastopa, k udeležbi. Prepričano naj bo, da s tem le pokaže, da umeva svoj čas, da je treba dijaku pri njegovem delovanju vsaj moralne podpore od njegove strani.

Hotel Südbahn v Gorici ima danes slavnosten dan. Ob 1. popoldne sta bila dva sijajna obeda, ob 4. pop. pa tretji v parku. Generalski je štel 15 oseb, drugi 21 (v obeh obednih salonih), v parku pa 140. Mize so bile prirejane tako sijajno, da kaj podobnega Gorica še ni videla; le dekoracije iz cvetja so stale 200 K. Na terasi je turška kavarna na smirenskih tepihih. — Park bo zvečer sijajno razsvetljen. Vojaška godba svira med vsemi obedi, — zvečer pa bo v parku koncert: vstop je vsem dovoljen brez vstopnine.

Smrtna kosa. — Pred kratkim je izdihnila v prvem cvetju let v Hruševji pri Postojni petletna ljubezniva deklica Vida Žilih, hčerka gospoda Jos. Žilih, c. kr. profesorja na tukajšnji višji realki. Razžaloščeni ročbini naše sožalje!

Za ravnatelja pri tukajšnjem gozdarskem in domskem uradu je imenovan višji gozdarski svetnik Karol Schrutek, ki je postal ob enem dvorni svetnik.

Novo sokolsko društvo snujejo v Miru. — V ta namen priredi društvo „Ipava“ 30. t. m. veliko narodno veselico, pri kateri bodo sodelovala goriška sokolska društva. Čisti dobiček je namenjen „Sokolu“. — Do sedaj se je priglasilo razen sokolskih društev — goriško z zastavo — društvo „Novi žar“ iz Rupa-Peč, kolesarsko društvo „Gorica“ korporativno, Klub „Jugoslovanov“ iz Gorice, društvo „Hajdrih“ iz Proseka z zastavo in društvo „Nada“ iz Sovodenj. — Vsa ona društva, katera se mislijo še priglasiti, prosimo, da to čim preje store, da moremo sestaviti program.

— Poslušajte torej, milord Winter, pravi Athos; prosim vas, sir, oddaljite se; kar bomo sedaj govorili, se ne tiče nič Vašega Veličanstva.

Kralj se umakne smehljaje par korakov nazaj.

— Čujte torej, kaj predlagam, nadaljuje Athos. Polk razdelimo na dve eskadri; vi stopite na čelo prvi, Nj. Veličanstvo in midva na čelo drugi; če nam nič ne zapre poti, napademo vsi hkratu, da proderemo sovražne vrste ter skočimo v reko Tyne, katero prebredemo ali preplavamo; če se nam pa postavi nasproti kaka ovira, se daste vi in vaši možje do zadnjega umoriti, midva s kraljem pa nadaljujemo svojo pot: če pridemo enkrat na breg reke, in če stori vaša eskadra svojo dolžnost, potem je to naša stvar, pa če stoji sovražnik tudi v trojni vrsti!

— Na konje! pravi Winter.

— Na konje! pravi Athos, vse je dogovorjeno, vse pripravljeno!

— Torej naprej, gospodje! pravi kralj in združimo se v starodavnem francoskem bojnem klicu: »Montjoie« in »Saint-Denis«! Angleški bojni klic ponavlja v tem trenutku preveč izdajalcev.

Zasedli so konje, kralj Winterjevega, Winter kraljevega; nato se postavi Winter v prvo vrsto prve eskadre, kralj v prvo druge eskadre, dočim ostane Athos na njegovi desnici, Aramis na njegovi levici.

Cela škotska armada je gledala te priprave nepremično in molče, kakor da se sramuje.

Videti je bilo nekoliko poveljnikov, ki so stopili iz vrst ter zlomili svoje meče.

— To mi je v tolažbo, pravi kralj, vendar niso vsi izdajalci.

V tem trenutku zadoni Winterjev glas:

— Naprej!

Prva eskadra se začne pomikati dalje, druga odide za njo ter zapusti planjavo. Skoro istotako močan polk kirasirjev se je razporedil za gričem ter prišel Winterjevemu polku nasproti.

Kralj pokaže Athosu in Aramisu, kaj se godi.

— Sir, pravi Atkos, tudi za ta slučaj je poskrbljeno, in če store Winterjevi ljudje svojo dolžnost, nas to ne pogubi, temveč nas še reši.

V tem trenutku se začuje skozi ves hrup, ki so ga povzročali konji z dirjanjem in rezgetanjem, Winterjev glas:

— Sablje v roko!

Na to povelje so zapustile vse sablje nožnice ter se zablistale v solncu.

— Dalje, gospodje, vsklikne kralj, navdušen vsled hrupa in tega bojnega prizora, dalje, gospodje, sablje v roko!

Toda to povelje, ki ga je kralj spremljal z dejanjem, sta slušala samo Athos in Aramis.

— Izdani smo, pravi tiho kralj.

— Čakajmo še, pravi Athos, morda niso spoznali glasu Vašega Veličanstva in čakajo še povelja svojega poglavarja eskadre.

— Kaj niso čuli glasu svojega kolonela! Toda glejte! glejte! vsklikne kralj, ustavi svojega konja s takim sunkom, da se je upogni pod njegovimi koleno, ter prime Athosovega konja za uzdo.

— Ah, strahopetneži! ah, ničvredneži! ah, izdajalci! je bilo čuti Winterja, ki je glasno klical, dočim

so zapustili njegovi ljudje vrste ter se razpršili po ravnini.

Komaj kakih petnajst mož je bilo še okoli njega, ki so pričakovali pada Cromwellovih kirasirjev.

— Pojdimo umret z njimi! pravi kralj.

— Pojdimo umret! pravita Athos in Aramis.

— K meni vsa zvesta srca! zakliče Winter.

Njegov glas je segel do dveh prijateljev, ki sta se spustila v galop.

— Nobene milosti! zakliče Winterju v odgovor po francosko neki glas, pri katerem prijatelji zatrepetajo.

Winter prebledi pri zvoku tega glasu ter obstane kakor okamenel.

Ta glas je prišel iz ust nekega jezdeca, ki je sedel na krasnem črnem konju na čelu angleškega polka; v svoji gorečnosti je jahal celih deset korakov pred drugimi.

— On je! zašepče Winter; oči mu obstanejo na jezdecu, in meč mu omahne ob strani.

— Kralj! kralj! zakliče več ljudi hkratu, ker so se motili zaradi modrega traku in izabelskega konja, na katerem je sedel Winter; polastite se ga živega!

— Ne, to ni kralj! vsklikne jezdec, ne varajte se! Kaj ne, milord Winter, da niste kralj? Kaj ne, da ste moj strio?

In v istem hipu pomeri Mordaunt — zakaj bil je on — cev pištole proti Winterju. Strel počí, kroglja predere prsi starega plemiča, ki se vrpne na sedlu, se zgrudi v Athosove in Aramisove roke ter zašepče:

— Osvetnik!

(Dalje pride.)

Gg. povel „Slov. braln. in podpornega društva“ v Gorici so uljudno vabljeni, da pridejo v četrtek ob 8. uri zvečer v društvene prostore na razgovor, da se določi dan in kraj izleta.

Papež Pij X. duhovstvu. — Papež slavi letos 50 letnico svojega mašništva. Iz tega razloga je izdal na duhovstvo ekshortacijo, v kateri je opominja, naj živi dostojno, kakor to zahteva njegova vzvišena poklica. Ta opomin nima namena, koristiti samo duhovstvu ampak vsem katoličanom. Kajti blagor krščanskega ljudstva je večinoma od tega odvisen, kako živi duhovnik. Papež proglašuje, da imajo duhovniki dolžnost živeti sveto življenje, zakaj njih naloga je, biti Kristusovi namestniki na zemlji. V svojem opominu govori papež obširno o načinu, kako je mogoče svetost življenja doseči in zvišati ter pravi posebno, da so sredstva k temu molitev, premišljevanje o večnih rečeh, čitanje svetih knjig, posebno svetega pisma in izpraševanje vesti. Sv. oče priporoča nadalje čistost, sp oštovanje in pekornost proti škofom, posebno proti Sveti stolici, dobrotelost, poučevanje mladine, širjenje mira med ljudstvom, oznanjevanje evangelija necivilizovanim narodom in dobrotelost tudi preganjalcem nasproti. Nadalje priporoča papež duhovnikom krščanske eksercicije, snovanje društev za duhovnike ter podeljuje na koncu apostolski blagoslov.

Ta ekshortacija se čita sicer prav lepo, toda prav nič ni pričakovati, da bi učinkovala na nuncce tako, da bi stopili na pot, katero jim predpisuje papež. Zlasti jim je deveta briga širjenje miru med ljudstvom. Kako pa naj širijo mir, ko so pa tako bojevit? Oni se čutijo vojske ecclesiae militantis, kakor jih vzgoje v semenišču, in nadškof jih učil boja. Kdo vruga bo potem širil mir med ljudi! Nemir in prepir, sovraštvo, hujkanje, to je delo za politikujočega nuncca na Slovenskem! — Piskajo na ukaze iz Rima. Bog je visoko, papež daleč, blizu pa bojeviti nadškof — aló, le v boj, pričakajmo in kregajmo se, pa delajmo nemir in zdražbo. Tako si mislijo in tako delajo naši preljudi politikujoči nunci.

Naš milostljivi nadškof in knez študira sedaj v svoji palači, kako pozdravi „katoliške“ visokošolce, ki osrečijo v petek in soboto Gorico s svojim posetom. Pozdraviti jih mora v ginjačih in vzvišenih besedah, da mu bodo ploskali ter se valjali pred njim v prahu; klerikalni listi pa mu zepojo unisono veliko hozo. Nadškof in knez študira, kako bi oprijeto in zadostno jezuitsko govoril izvoljenim „katoliškim“ študentom, kako bi prikril pa vendar dosti očitno povedal, kar ima na srcu. Rad bi bil fin... pa bo vendar le neroden in pove to, kar je že povedal. Nastopi kot apostol razkola, ki bo učil „katoliške“ mladitce boja: brat proti bratu, društvo proti društvu, časnik proti časniku, posojilnica proti posojilnici itd. Za zabelo vmes pa bo služila sveta cerkev in vera.

Kaj take študente naj bi imeli tudi na Goriškem, ki bi se ravnali po škofovem bojnem geslu: brat proti bratu, društvo proti društvu? Študente, ki bi delali proti svojim bratom ter jih pehali še bolj v farovsko sužnost? Ne, tega pa ne! Takih izrodov ne sme roditi Goriška! Še smo močni dovolj, da preprečimo take nadškofove nakane. In preprečimo jih v strah in trepet črnih krivih pretrkov in zapeljivcev mladine!

Vipava napravila zopet veliko škodo. — Oba praznika smo imeli v deželi zopet velike nalive. Deževalo je noč in dan. Radi tega je Vipava zopet narasla, stopila še višje nego zadnjč ter napravila zopet veliko škodo.

Sedaj se obeta končno regulacija Vipave. Ali kdo ve, kedaj se izvrši. Čutimo pa, da bi se bila morala izvršiti že zdavnaj. Kdo povrne vipavskega kmetu škodo, katero mu delajo taki nalivi, kakoršni so letos?

Izlet „Pevskega in glasbenega društva“ v soboto v Bohinj se je izvršil kljub slabemu vremenu. Pelo se je jako lepo in družba je bila animirana, dasi je postajalo vreme vedno neugodnejše. Udeležba je bila lepa. Da bi bilo vreme ugodno, bi se bil izlet imenitno razvil.

Na naši planinski železnici je sedaj v poletnem času velik promet. Nedostaje pa železniskih voz. Jih ni in jih ni. Nabere se ljudi po postajah vse polno — kam z njimi? Vozov za ljudi ni, torej v vozove za živali! In pogosto se vidi razne take vozove nagnete občinstva. Tako je bilo tudi pretekla dva praznika.

Železniška uprava vidi leto za letom, kako se množi osebni promet. Zategadei na bi morala že sama ob sebi poskrbeti, da bi imela na razpolago vedno zadostno vozov. Pri tožbe se čujejo dan na dan; naj jih torej začne upoštevati železniška uprava, kajti ljudij ni volja več voziti se v prostorih, določenih za živali!

Romarji. — Sedaj je čas romanja: na Sveto goro, na Brezje, v Barbano itd. Povsodi se naleti na romarje, na morju in na suhem. Menihi in drugi nunci, ki delajo na „božjih“ krajih, pobirajo denarje, ki se kar vsipajo iz kmečkih žepov v posvečene roke. Koliko denarja požre romanja! Doma ni beliča za sol in krompir, na božjih potih strešajo ljudje pa kronico za kronico v tisto slovečo nikdar sito bisago. Lep kos kmečega vprašanja bi se dal rešiti z denarjem, katerega stroji „sako leto naše ljudstvo za brezplodna romanja! — Ljudstvo, bodi vendar pametno, pa porabi za svoje domače potrebe tisti denar, katerega vržeš proč na „božjih potih“!

Razpis natečaja. — Dve izpraznjeni prebendi ustanove za plemenite gospe poknežene grofije goriške in gradiške se s tem razpisujeta z opazko, da imajo prosilke predložiti svoje dedične vloge v šestih tednih pri podpisnem deželnem odboru. V ta namen naj dokažejo: 1. da imajo najmanj 18 let; 2. da so uboge; 3. vrsto svojega plemenitstva in ali spadajo med plemenite rodbine tukajšnje grofije; 4. da so lepega zadržanja; 5. stan in promoženje svojih starišev in za sluge le teh za državo; 6. število sester, ali vživa vže katera izmed njih ali prosilka sama kako prebendo ali drugačno podporo. — Deželni odbor.

V Gojačeh na Vipavskem so zmagali naprednjaki v dveh razredih pri občinskih volitvah; prvi razred so dobili klerikalci le s težavo.

Iz Gradeža. — Pretekli teden se je vstrelila v Gradežu 35-letna Lavra Lustig, židinja. Ob hudi burji je šla zvečer po poti za kopalniščem ter se tam vstrelila z revolverjem. Ustrelila je v sence; ker pa se ni dobro zadela, se je vstrelila še v prsi, in sicer dvakrat. Drugo jutro se je raznesla vest o izginili dami kakor blisk po Gradežu in kovala so se najrazličnejša ugibanja. Hitro je začela žandarmerija iskati po morju nesrečnico, slednjč so našli truplo na omenjenem kraju. Lustig je bila umobolna; bila je nekoč tudi že v nekem sanatoriju. Drugi dan je prišel soprog po truplo. Zapušča 3 otroke.

Ribiška ladja je bila v nevarnosti na morju pri Gradežu. Burja je bila in morje je bilo slabo. Blizal se je večer. Ribiči so uvideli, da jih lahko zanese burja kdo ve kam. Radi tega so razobesili na sredi droga v barki znamenje za nevarnost, na kar je plul na pomoč v pristanišču navzoči parnik, ki je privlekel barko in ribiče na varno s Gradež. Na „digi“ je gledalo vse polno ljudij, kako se ziblje po razburkanem morju ribiška ladja.

Kopališčniki imajo letos slabo v Gradežu. Kakor drugodi, je tudi tam nestalno vreme: dež, burja, mrz, pa zopet solnce. Gostov je bilo do zadnjih dnij še precej. Sedaj pa kar trumoma odhajajo. Prinajajo po malem pa še novi. Vseh gostov je bilo dosedaj v Gradežu okoli 8000.

V Gradežu je bil dosedaj trgovinski minister dr. Fiedler.

V zdraviliškem salonu, ki je pa premahnen, ima zdraviliščna komisija na razpolago za goste razne liste; nemške, češke, ogrske, laške, francoske, hrvatske ali slovenskega nobenega. To nikakor ni opravičljivo, kajti vsako leto je v Gradežu obilo Slovencev iz naše dežele in iz Kranjske. Toliko jih je, da bi se morala zdraviliščna komisija ozirati na nje kakor na druge ter naročiti tudi vsaj glavne slovenske liste! Naj se upošteva to za prihodnje leto! — „Slovenski Narod“ imajo v kavarnah „Europa“ in „Secession“. Če je tu potreba za slovenske liste, mora biti tudi v zdraviliškem salonu.

C. kr. poštino in brozjavno ravnateljstvo v Trstu ima še vedno samo nemški pečat, katerega pritiska na slovenska pisma. Kdaj vendar si omisli tudi slovenski pečat? Za to bo potreba najbrže posebne interpelacije!

Z okna v drugem nadstropju v ulici Formica št. 3. je padel 5-letni Herman Kekil, sin železniskega uslužbenca. Otrok se je nevarno pošokodoval na glavi.

15-letni deček je ranil z nožem v trebuh 31-letnega Evgena Kocijančiča iz Neblega v gostilni, ko sta se kregala za dežnik. Ko-

cijančiča so pripeljali takoj v goriško bolnišnico.

Opozorjamo slavn. občinstvo na priloženo okrožnico „Mizarske zadruge“ v Solkanu.

Javni ples priredijo fantje v Malovšah v nedeljo dne 23. avgusta na dvorišču g. Gregorja Cigoj.

Listnica uredništva: G. Fr. G. v L. — Poslanega, katero pričakujete, nimamo.

Zveza narodnih društev.

Veselica v Dornbergu. — V nedeljo se bo vršila v prostorih gosp. Karola Kerševanija v Dornbergu velika veselica tamošnjega bralnega in pevskega društva „Naprej“. Vspored bo obsežen in velezanimiv. Priobčimo ga prihodnjč.

Trgovsko-obrtne in gospodarske vesti.

Popolna razprodaja pletarskih izdelkov je pričela s 15. t. m. v jubilejni pletarski razstavi v Radovljici. Kdor si želi nabaviti lepega in zanimivega pletiva, naj še vporabi zadnje priliko, da poseti razstavo, ki se sme pristevati najbolj zanimivim na polju tu stroke domače umetniške obrti. Razprodaja traja le do 1. sept. t. l., ker s tem dnem prične novi tečaj v c. kr. pletarski šoli, v kateri je namščena razstava. Cene znižane.

Pridelak žita 1907. na Goriškem. — Pšenice se je pridelalo na 45.461 obdelovanih hektarjev 75.332 kvintalov, od teh 56.397 v nižini. Rži na 769 ha 6685 q; ječmena na 2091 ha, od teh 1040 na Krasu, 188.095 q; ovsa na 1872 ha, od katerih 1384 v nižini, 17.414 q; turšice na površini 17.188 ha, od teh 12.016 v nižini, 17.414 q; od katerih 13.306 v nižini; turšice (druga žetev) na — 2009 ha 10.295 q; od teh 9092 q; v nižini. Pozna turšica se na planinah ne seje; na planinskem predgorju le na 4 ha, v Brdih na 152 ha in na Krasu na 128 ha; prva ajda se prideluje le na 77 ha v vsej deželi, od teh 93 ha na planinskem predgorju; pridelka je bilo 734 hl, od teh 259 v nižini. Druga ajda se prideluje na 2597 ha; pridelka je bilo — 22.424 hl, od teh 15.970 na Krasu. Graha se je pridelalo na 249 ha 7086 hl, od katerih 4429 v nižini; fižola na površini 2429 ha, od teh 1055 na Krasu, 15.124 hl, na Krasu 6627 hl.

Razne vesti.

Pomiloščanje. — Današnja „Wiener Zeitung“ objavlja cesarjevo lastnoročno pismo na pravosodnega ministra Kleina, s katerim cesar pomiloščuje vse osebe, ki so bile do dneva razglasenja te odredbe obsojene radi razžaljenja kake osebe cesarske hiše, oziroma radi obeh teh zločinov, v kolikor ni kazni še izvršena. — Nadalje so pomiloščane vse osebe, ki so bile do dneva razglasitve te odredbe od kakega kazenskega sodišča obsojene v zapor, ne več nego dva tedna ali v denarno globo ne več nego 150 kron, ako niso bile prej že kaznovane, in sicer v kolikor niso te kazni še izvršene. Ako je bila poleg kazni na svobodi izrečena tudi denarna kazni in ako kazni na svobodi in nadomestna denarna kazni ne znašati skupaj več nego dva tedna. — Vsem osebem, ki so bile pravomočno obsojene v kazni na svobodi na ne več nego tri mesece oziroma na denarno kazni, ako niso bile že prej kaznovane, so izpregledane posledice kazni, ki nastopajo vsled zakonitih predpisov, kakor so n. pr. izguba aktivne in pasivne volilne pravice v javna zastopstva. — Konečno je 562 osebam odpuščen ostanek kazni, 190 osebam pa kazni na svobodi in denarna kazni.

Lahi iz Milana v Trstu. — Manifestacija tržanskega Slovenstva. — Tržaski Lahi so privabili v poset Trsta svoje ljube brate iz Milana. Ti so prišli v nedeljo. Pozdravit so jih prišli prvi socialni demokratje ter so se tako pridružili irredentovski demonstraciji. Vse polno redarjev je bilo na nogah, takega policijskega apa ata še niso videli v Trstu. Slovenci, katere so Lahi nesramno žalili ob slavnosti N. D. O., niso mogli ostati ob strani, marveč so si šli ogledat irredentovce in ljube goste. Prišlo je gostov okoli 600. Malo čudno se jim je zdelo, ko so slišali toliko živio-klicev in razočaranani so bili tržaski Garibaldinci, kako da se upajo tako nastopiti Slovenci. Sram je moralo biti tržasko Lahe, ki so menili, da pokažejo, kako laški je Trst. Demonstracija Slovencev je bila naperjena seveda proti tržaskim laškim šovinistom za žaljenje pred 8

dnevi. Slovenska manifestacija se je razširila tudi na mesto in pred Narodnim domom je pelo okoli 1000 ljudij „Hej Slovani!“ Šli so pa tudi okoli po ulicah, peli in vihteli slovenske trobojnice. — Laški sprevod se je vršil pod dvojnimi kordonom policije. Demonstracija je bila zvečer od laške strani, kjer ni manjkalo irredentovskih vsklikov. — Aretiranih je bilo več oseb. — Slovenci v Trstu so slovesno pokazali, da so tu, da so doma na tržaskih tleh ter so lepo ponižali Lahi za prejšnje razžalitve.

Solnce je bolj oddaljeno od zemlje, kakor se je doslej sodilo. Številko daljave 148.500.000 km so popravili na 149.471.000 km. Ta številka je plod 2600 opazovanj astronomov in okoli 11.000 fotografičnih posnetkov. Da se je popravila daljava, za to se je trudil največ pokojni profesor Löwy, ravnatelj na observatorju v Parizu. Od časov Keplerjevih se ni bila daljava nič popravila do današnjih časov.

Visoko prebivajo Švicarji. — Na višini 1500 m prebiva 11.993 ljudij; na višini 1800 m 4240, na višini 1900 m 493. Po leti bivajo pastirji na višinah 2665 m.

Ustrelil se je v Trstu policijski agent Anton Praznik, star 35 let. Našli so ga mrtvega v kupeju železniskega vlaka na državnem kolodvoru. Vzrok samomora je neznan.

Fran Ferdinand na nemških manovrih. — Iz Berolina poročajo, da je nemški cesar povabil avstrijskega prestolonaslednika Frana Ferdinanda, naj se udeleži letošnjih nemških vojskih vaj, ki se bodo vršile v Lotaringiji.

Avstrijski zrakoplovni batalijon. — Vojno ministerstvo namerava preosnovati aeronavtični zavod v zrakoplovni batalijon s štirimi stotniki.

Vseslovensko učiteljsko zvezo so ustanovili na vseslovenskem učiteljskem kongresu v Pragi. Zveza bo štela 25.000 členov.

Nogavice g. kardinala. — V tridentski okolici na južnem Tirolskem je letos na letovišču kardinal Vanutelli iz Rima. Nedavno je potreboval nove nogavice. Navaden človek bi šel in jih kupil. Kardinal pa nosi nogavice najboljša kakovosti. Ker pa v Tridentu takih ni bilo dobiti, so morali kupiti svile za 125 kron in jih dati napraviti, kar je veljalo 25 K, skupaj 150 K. Ta svota je za delavca dva-trimesečen zaslužek za težko delo.

Jubilejni križec za uradnike je ustanovil cesar povodom svoje 60-letnice.

Šest smrtnih obsodb. — Berolinska „Voss. Zeitung“ poroča iz Varšave, da je vojno sodišče obsodilo šest oseb na smrt.

Letošnje Italijanske vojske vaje se bodo vršile med mejo Trentina in Adižo in sicer v pokrajinah Verona in Vicenza. Vaj se udeleži 15.000 mož, ki so v posadki v Veroni in Padovi. Vojske vaje prične dne 27. avgusta.

Luksus-vlak Berolin-Trst. — Berolinski „Börsen-Kurier“ izjavlja, da se s 1. majem 1909. uvede luksus-vlak Berolin-Trst, ki bo vozil preko Draždan, Tešina, Prage, Budjeovic, Linca, Selzthala in potem na novi alpski progji. Vlak bo odhajal iz Berolina ob 9. uri 50 min. zjutraj in bo prihajal v Trst ob 9. uri 20 min. naslednjega dne. Vlak bo bržkone odhajal iz Berolina ob sredah in bo prihajal v Trst ob četrkih radi paroplovno zveze z Aleksandrijo.

Kmetijski pouk uvedejo prihodnje leto poskusno v pruski vojski. Ta pouk je v Italiji že uveden in rodi dobre sadove.

Prvi uspeh praške slovenske konference. — Nemški listi priobčujejo pod tem naslovom brzojavko iz Petrograda, datirano z dne 11. t. m., ki se glasi tako-le: „Ministrstvo trgovine in prometa je dovolilo za avstrijske Slovence brezplačne vozne listke za vožnjo po ruskih železniskih progah, ako ima to potovanje zgolj cilj se seznaniti z ruskimi znamenitostmi“.

Na prodaj je v Komnu

vila z dvoriščem, vrtom in dobro obdelano, s trtami in sadjem nasajeno brajdo. Vse obzidano. Pogoji ugodni. Več pove L. Pavletič — Gabrije 8, pošta Rubije pri Gorici.

ZAHVALA.

V nedeljo, dne 9. avgusta se je vršila slavnost razvija in blagoslovitve zastave vojaško-veteranskega društva v Bovcu na prav sijajen način kljub napornemu vetru.

Za omenjeno slavnost se najljubneje zahvaljuje voj. vet. društvo vsim onim, kateri so se slavnosti udeležili bodi si vabljenim kakor tudi neabljenim gostom, kateri so v velikem številu prihiteli od blizu in daleč in s tem omenjeno slavnost počastili.

V prvi vrsti izraža društvo iskreno zahvalo zastavni kumici blagorodnej gospej Klotildi Kuhar iz Beljaka, katera se je svojo osebo naredila najlepši kras slavnosti. — Zahvaljuje se blagorodnemu gosp. soprogu kumice Karolu Kuharja kakor tudi blagorod. gosp. bratu kumice, koja gospoda sta kaj lepo imponirala pri slavnosti.

Posebno zahvalo se izraža č. gosp. dekanu Ivanu Vidmarju, kateri je se svojim kaj lepim govorom dal pomen slavnosti, kateri je kaj lepo vplival na društvenike in pričujoče občinstvo.

Najudanejše zahvale vredni sta bratski društvi iz Kanala in Rajbeljna, kateri se nista vstrašili dolge naporne vožnje in se stem slavnosti vdeležili. Zahvaljuje se društvo posebej g. Bajtu načelniku voj. vet. društva v Kanalu kateri je celo slavnost vodil in dirigiral, da se je ista v najlepšem redu končala.

Dalje se najljubneje društvo zahvaljuje blagorodnemu gosp. Vodopivcu, okrajnemu komisarju kot zastopniku ces. kr. vlade, blagorod. gosp. županu A. A. Mlekuž-u, vsem blagorod. gospodom ces. kr. uradnikom ter c. kr. častnikom, kateri so bili vsi v popolni meri pri slavnosti zastopani. — Vojaška godba ces. kr. bat. planincev št. 4/I. katera je izvršila svojo dolžnost v občo zadovoljnost, kateri pritiče tudi popolna zahvala.

Srčna zahvala vsem, kateri so obiskali zvečer veselico, katera je kaj dobro vspela. — Vnovič srčna zahvala vsem prijateljem vojaškega vet. društva.

Vojaško-veteransko društvo v Bovcu.

Zakonska, ki nimata otrok sprejmeta kuharico in hišino.

Vstop takoj. Ponudbe na naslov: Gorica, Tekališče Fran Josipa 77.

Na prodaj je več praznih sodov.

Natančneje se izve pri g. Francu Douku, krčmarju in posestniku v Biljah.

Sprejme se korespondent ali korespondentinja mlajša moč

vešča popolnoma slov. nemšč. in ital. jezika ter strojepisja.

V nemškem jeziku pisane ponudbe, z zahtevkom plače je nasloviti na:

Rudolf Steiner & Comp.
tovarna nadplato
Seilan (Češko).

„Goriška ljudska posojilnica“

vpisana zadruga z omejenim jamstvom.
(V lastni hiši, Gosposka ulica št. 7, I. nadst.) — Telefon št. 79.
Račun poštno hranilnice št. 637.315.

V skupni seji načelstva in nadzorstva z dne 5. decembra 1907. se je določilo:
Hranilne vloge se obrestujejo po 4½%. Stalne večje vloge z enoletno odpovedjo po dogovoru. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakogar.
Posojila se dajejo zadružnikom na vknjižbe po 5½%, na varščino ali zastave in na menjice po 6%.

Glavni deleži se obrestujejo koncem leta 1907. s 6%.
Stanje 31. dec. 1907.: Zadržnikov 1867 z deleži v znesku 99.684 kron. — Hranilne vloge: 1.706.550.77. Posojila: 1.699.186.77. — Reservni zaklad: 85.954.35. — Vrednost hiš: 112.328.—

Cenar prihrani, kdor kupi izgorevljena pohištvo pri

Ant. Breščak-u

v Gorici,

v Gosposki ulici št. 14
(v lastni hiši)

kateri ima v zalogi najbogatejšo izbero pohištva vseh slogov za vsak stan, priprostega in najfinejšega izdelka.

Daje tudi na obroke.

Lastna delavnica za tapcirano pohištvo.

Gene brez konkurence.

Različno pohištvo iz železa, podobe na sipe in platno, ogledala, zima in platno.

Glavno zastopstvo

in zalogo kmetijskih strojev prve slovanske tovarne bratov R. & R. Ježek-Blansko ima

Jos. Dekleva, Gorica

Magistratna ulica št. 1.

CHRISTOFFLE & Co Namizno orodje in posodje vseh vrst.

Priznana težko posebenjeno najlepše forme.

Kompletne kasete namiznega orodja, posodja za omako, kavo, čaj, namizni podstavlki, umetni izdelki.

Jedino nadomestilo pravega srebra.

Posebni izdelki za hotele, restavracije in kavarne, kakor tudi pensijone gospodinjstvo itd.

C. kr. dvorni založniki **Christoffle & Co** Dunaj I. Opernring 5 (Heinrichshof).

Ilustrovan cenik na zahtevanje. — V vseh mestih zastopano po prekupcih. — Kot jamstvo svoje izvirnosti imajo naši izdelki svojo tovarniško znamko in ime Christoffle.

GORICA. GORICA.

Narodno podjetje.

Hotel „Pri Zlatem Jelenu“.

V središču mesta. Ob glavni ulici z državnega kolodvora. Zbirališče Irpovskega sveta in goriških Slovencev. — Nad 30 sob za tuje od K 1-20 više. Velik vrt z verando. Stekleni salon s teraso. Velik jedilni salon. Več sob za klube in sklenjene družbe. Kegljšče. — Točarna z običajnimi gostilniškimi cenami za jedi in pijače. — Domača in tuja vina. — Plenzsko in puntigamsko pivo. — Cene jako zmerne. — Postrežba pod novo upravo skrbna in točna.

Srebrna svetinja na svetovni razstavi v Parizu l. 1900. Srebrna svetinja na dunajski razstavi 1902.

Najbolji škrob

GLANCINE

Fritz Schulz ml.

akc. družba v Eger in na Lipskem.

Glancine daje najlepše perilo.

Slovenci, kupujte užigalice v korist

družbi sv. Cirila in Metoda!

Cenj. dame in gospodje -- pozor!

Imate že šivalni stroj? Ako ga nimate, omislite si najnovejšo marko »Original-Viktoria« in najboljšega izdelka.

Po dolgoletnih skušnjah sva se prepričala da ostane »Original« le najboljši.

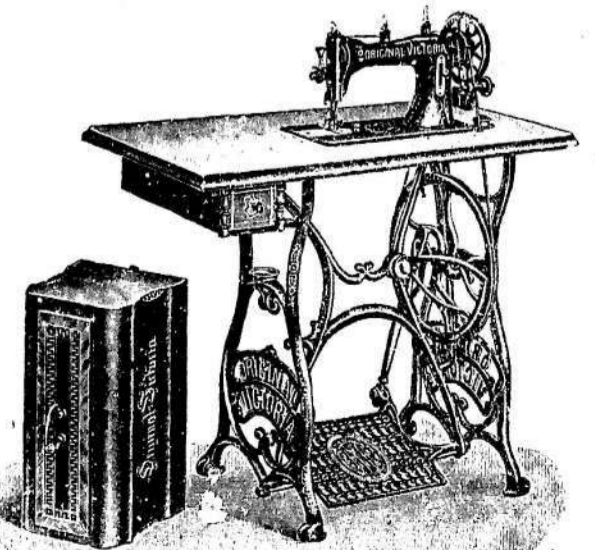
Original-Viktoria stroji delajo še po 15-letni uporabi brezšumno.

Original-Viktoria stroji so neprekosljivi za domačo rabo in obrtne namene.

Original-Viktoria stroji so najprilavnejši za umetno vezenje (rekamiranje). Tvrilka stavi na razpolago strankam učiteljico, ki poučuje brezplačno.

Original-Viktoria stroji so najboljši izdelki vseh dosedaj obstoječih tovarov. Za vsak stroj jamčiva 10 let. Nikdo naj ne zamudi prilike ogledat si pred nakupom »Original-Viktoria« stroje.

Edina zaloga »Original-Viktoria« strojev in drugih šivalnih strojev, dvokole: Puch, oroška, municije in vseh lovskih priprav pri tvrdki

KERŠEVANI & ČUK - GORICA

Stolni trg št. 9 (Piazza Duomo)

Lastna delavnica in popravilalnica VIA CASTELLO št. 4.